

 Земя Завинаги
с грижа за бъдещето

WASTE
advisers on urban environment and development

СПЕЦИФИЧНИ ПОТОЦИ В ОБЩИНСКИТЕ ОТПАДЪЦИ И ПРОТИВОРЕЧИВИ ПРАКТИКИ В ТЯХНОТО УПРАВЛЕНИЕ

(Въведение в работата на Конференцията)

*Людмил Икономов
Изпълнителен Директор
Институт за екологична модернизация*

Развитие на отношението към отпадъците

До 1975 г.

Непотребни остатъци от човешка дейност, които създават санитарни проблеми.

(Нещо, от което трябва да се отървем по най-лесния начин)

След 1975 г.

Комплекс от ресурси с висока остатъчна стойност.

(Нещо, което може да се преработва, да се използва, а може и направо да се продава)

Развитие на отношението към отпадъците

От представата за “санитарен проблем”, отношението към отпадъците еволюира в представа за управление на “комплекс от ресурси”, с висока остатъчна стойност.

Развитие на отношението към отпадъците

- Тази промяна в отношението получи за пръв път законодателно изражение в *COUNCIL DIRECTIVE of **15 July 1975** on waste (75/442/EEC)*, която отдавна вече не е в сила.
- В чл. 3 на тази директива се казва ясно:
“Member States shall take appropriate steps to encourage the prevention, recycling and processing of waste, the extraction of raw materials and possibly of energy therefrom and any other process for the re-use of waste.”

Развитие на отношението към отпадъците

На какво се дължи този радикален завой в отношението към отпадъците?

- те имат висока остатъчна стойност, която дори неправилно наричаме “остатъчна”, защото тя не отговаря на определението за такава;
- в днешно време отпадъците се търгуват, както всяка една друга стока;
- през миналата година влезе в сила поредната директива на ЕС, която регламентира реда и условията за транспортиране на отпадъци в рамките на Съюза.

Добри и лоши практики в управлението на отпадъците

Какво имаме пред вид, като говорим за
“противоречиви практики” в управлението
на отпадъците и откъде идва тази
противоречивост ?

Добри и лоши практики в управлението на отпадъците

- Поръчките за възлагане на дейностите по третирането на отпадъците, като правило се възлагат без отчитане на тяхната остатъчна стойност;
- Самата остатъчна стойност зависи от вида крайно третиране и от ангажираната технология, което също не се отчита;
- Фразата “...без Общината да поема разходите по третирането” на практика означава “...без Общината да получи полагащите ѝ се млн. лв от остатъчната стойност на отпадъците”;
- Този подход е точно отражение на концепцията, която бе следвана в Европа преди 40 години и на която през 1975 г. практически бе сложен край с Директива 75/442/ЕЕС;

Добри и лоши практики в управлението на отпадъците

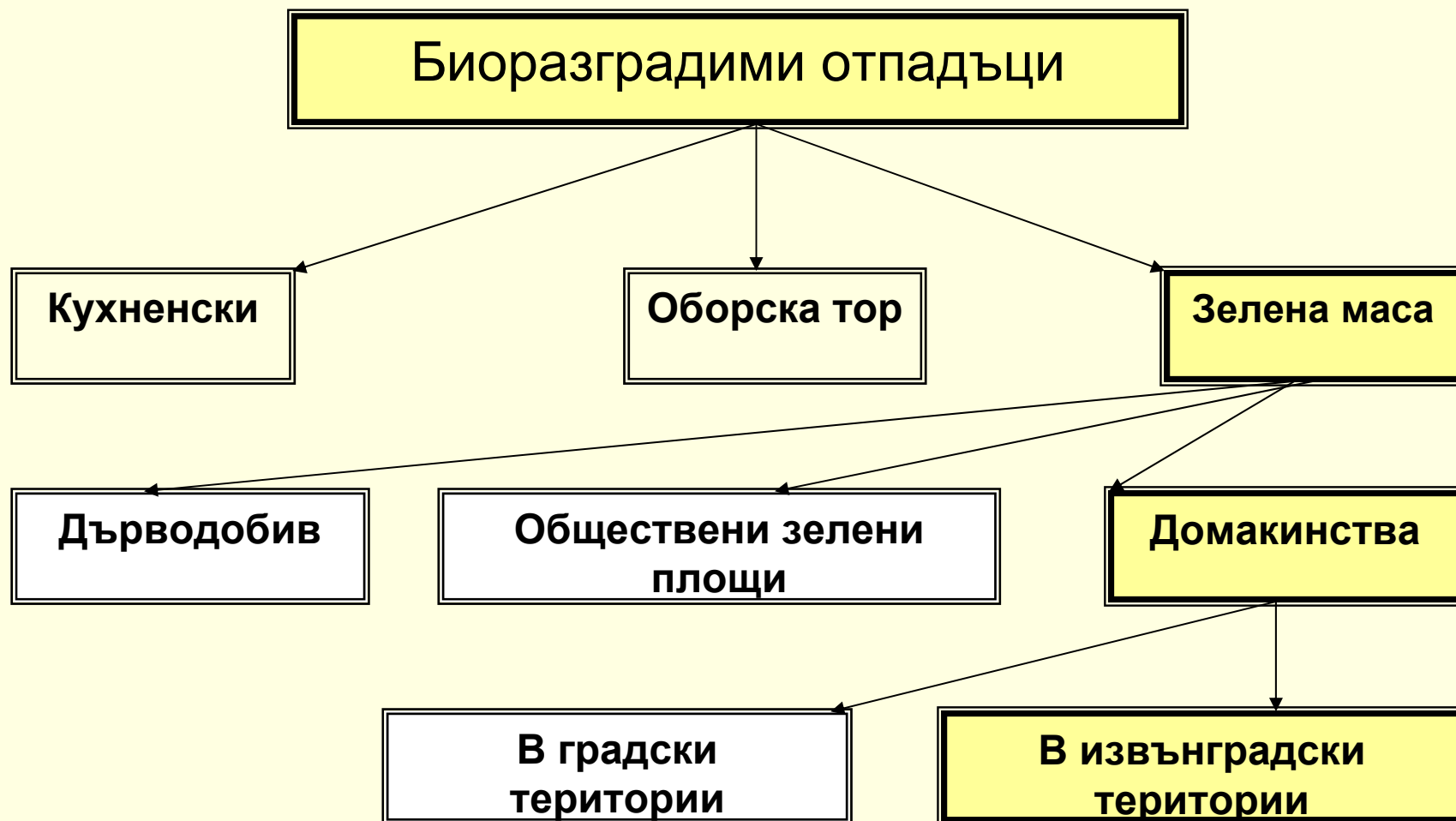
В дейностите по третирането на отпадъци не се отчитат т.нар. “неявни външни разходи” (externalities), които съществуват съвсем реално и се покриват от общините, макар и да не се калкулират в стойността на услугата. Това са разходите от типа на:

- Почистване на калта по пътищата от нанесена от гумите на автомобилите, извозващи различните отпадъци;
- Загуби от невъзможността да се ползват подземните води, ако се окажат замърсени от дейности, свързани с третирането на отпадъци;
- Загубите, резултат от обществени протести, свързани с третирането на отпадъците;
- Разходи, свързани с влошаване на здравословното състояние на населението около съоръженията за третиране (в случай, че те не отговарят на санитарно-хигиенните изисквания);
- и т.н.

Специфични потоци в общинските отпадъци

- Кои са основните потоци от отпадъци в една община и какви са сумите, които се “въртят” във всеки един от тях?
- Върху кой от потоците пада акцентът на днешната конференция?

Кои потоци от общинските отпадъци ще дискутираме днес

Особености на системите за управление на отпадъците в извънградските територии

- Мащабите на дейностите по управление на отпадъците са значително по-малки, в сравнение със силно урбанизираните зони;
- Като правило, и вредностите, генерирани вследствие на дейностите по третиране на отпадъците са по-малко (най-вече, поради липса на промишленост със специфични видове отпадъци). Това, обаче, не винаги е вярно, защото на село също е възможно да се изхвърлят 500-600 кг пестициди или минерален тор, с изтекъл срок на годност;
- Финансово по-изгодни са технологиите за третиране на отпадъци, които изискват по-голяма площ, но са с по-ниски начални капитални разходи;

Особености на системите за управление на отпадъците в извънградските територии

- В извънградските територии рядко се ползва сложна техника (тесни и скъпи камиони, третиращи инсталации);
- Основният фактор играещ роля за ефективността на извънградските системи е организацията (осведоменост и капацитет), а не техниката;
- Извънградските системи за управление на отпадъци са обект на почти “нулев” интерес от страна на администрацията, заета с управлението;
- Извънградските системи за управление на отпадъците са доста по-различни от тези, за силно урбанизираните райони. Ако не сме наясно с разликите, няма да имаме ефективна система и ще правим ненужни разходи.

За “легендите” в управлението на отпадъците

Време е да се простим с популизма в управлението на отпадъците и с удобните и широкопространени “легенди”, които от години служат за оправдание на некачественото управление

За “легендите” в управлението на отпадъците

- *“Лошите фирми”* – по силата на Търговския закон, основното задължение на управителите на фирмите е да се грижат за увеличаването на активите на своите фирми, а не да оправят проблемите на общините;
- *“Несъзнателните и необразовани граждани”* – в развитите цивилизации на гражданите просто им е отнета възможността да бъдат “несъзнателни”;
- Качественото и ефективното управление на отпадъците изисква адекватен капацитет на общинските администрации и на общинските съвети.

Отново за “добрите” и “лошите” практики

- Ние непрекъснато пропагандираме добрите практики в управлението на отпадъците, но дали знаем, какво представляват лошите практики, за да отличим добрите от тях?
- Никой не може да постигне добро управление, ако не познава и двете страни на медала.
- Всички трябва да сме наясно с “класическите техники” за измами, прилагани в сферата на управлението на отпадъците.

Класическите техники

Условия за получаване на доклада:

- Удостоверение за чисто съдебно минало;
- Справка от съответното РПУ, че срещу лицето няма образувано предварително полицейско дознание;
- Писмена декларация, че не знае, какво означава съотношението 3:5:8